

سوال

امام یک مسجد برای مردم نماز تراویح را امامت می‌کند و در هر رکعت یک صفحه کامل یعنی حدود ۱۵ آیه می‌خواند اما بعضی از مردم می‌گویند که او نماز را طولانی کرده و برخی نظر برعکس دارند. سنت در نماز تراویح چیست؟ و آیا بنا بر آنچه از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نقل شده، حدی وجود دارد که بشود فهمید امامی دارد نماز را طولانی ادا می‌کند یا خیر؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

«در حدیث صحیح ثابت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - شب‌ها در رمضان و غیر رمضان یازده رکعت می‌گزارد اما قرائت و ارکان نماز را طولانی می‌کرد تا جایی که بیش از پنج جزء را در یک رکعت با ترتیل و تأنی و به آرامی خواندند.

و ثابت است که ایشان هنگام نیمه شب یا کمی قبلش یا کمی بعدش به نماز برمی‌خاستند سپس تا نزدیک طلوع فجر [به نماز] ادامه می‌دادند و سیزده رکعت را در حدود پنج ساعت ادا می‌کردند که این نیازمند طولانی کردن قرائت و ارکان نماز است.

و ثابت است که عمر هنگامی که صحابه را برای نماز تراویح جمع کرد بیست رکعت می‌خواندند و در هر رکعت حدود سی آیه از آیات بقره را قرائت می‌کردند یعنی حدود چهار یا پنج صفحه و سوره بقره را در هشت رکعت می‌خواندند و اگر آن (یعنی سوره بقره) را در دوازده رکعت می‌خواندند آن را سبک می‌شمردند.

این سنت در نماز تراویح است، پس اگر قرائت را سبک کند در تعداد رکعات می‌افزاید و تا چهل و یک رکعت بر آن می‌افزاید چنانکه برخی از ائمه گفته‌اند و اگر خواست به یازده یا سیزده رکعت اکتفا کند بر قرائت و طول ارکان می‌افزاید و نماز تراویح تعداد [رکعات] معینی ندارد و بلکه مطلوب آن است که در مدت زمانی که در آن اطمینان و آرامش حاصل شود [نه عجله] آن را ادا کنی طوری که از یک ساعت و مانند آن کمتر نشود و کسی که این را طولانی شدن تراویح بداند با آنچه [در سنت و عمل صحابه] نقل شده مخالفت کرده بنابراین به نظر او توجه نمی‌شود».

شیخ ابن جبرین رحمه الله

(فتاوى إسلامية: ١٥٧ / ٢ ، ١٥٨).